

ผลการใช้โมเดลฟีเย็บจำลองประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิตต่อความรู้และทักษะ การฉีดยาชา การตัดฟีเย็บและเย็บซ่อมแซมฟีเย็บของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก*

The Effect of using Artificial Perineum Model with Lecture and Demonstration on Knowledge and Skills of Local Infiltration, Episiotomy and Periniorrhaphy among Nursing Students

รังสิณี พูลเพิ่ม** พรณิภา รักษ์กุล*** ชวัญเรือน ด่วนดี****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อการสอน 2 วิธี คือ วิธีการใช้โมเดลฟีเย็บจำลองกับวิธีการใช้ฟองน้ำประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิตเรื่องการฉีดยาชา การตัดฟีเย็บและเย็บซ่อมแซมฟีเย็บของนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยเปรียบเทียบความรู้และทักษะก่อนและหลังการสอน และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการฝึกกับโมเดลฟีเย็บจำลองกับการใช้ฟองน้ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ คือ นักเรียนพยาบาล ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 45 ที่สมัครใจจำนวน 96 คน ซึ่งยังไม่ผ่านการเรียนวิชาการพยาบาลมารดาทารกมาก่อน ใช้การสุ่มอย่างง่ายแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 จำนวน 48 คนทำการแบบสอนบรรยายและสาธิตโดยใช้ ฟองน้ำประกอบการสอน กลุ่มที่ 2 จำนวน 48 คน สอนโดยใช้โมเดลฟีเย็บจำลองที่ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ได้ประดิษฐ์ขึ้นประกอบการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบทดสอบปรนัยเรื่อง การฉีดยาชา การตัดฟีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฟีเย็บ แบบประเมินทักษะการฉีดยาชาที่ฟีเย็บ การตัด ฟีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฟีเย็บ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลต่อการใช้โมเดลฟีเย็บจำลองและฟองน้ำ และแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนสาธิตย้อนกลับต่อการที่นักเรียนฝึกโดยใช้ฟีเย็บจำลองกับฝึกโดยใช้ฟองน้ำ ซึ่งแบบทดสอบความรู้ แบบประเมินทักษะ และแบบสอบถามทั้งหมดคณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test

ผลการวิจัย พบว่าทั้งสองกลุ่มมีคะแนนความรู้เพิ่มขึ้นหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และพบว่าการสอนแบบบรรยายและสาธิตโดยใช้ฟองน้ำประกอบการสอนกับการใช้ฟีเย็บจำลองประกอบ การสอนมีผลต่อความรู้และทักษะ เรื่องการฉีดยา การตัดฟีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฟีเย็บของนักเรียนพยาบาลทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) แต่พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อฟองน้ำและโมเดลฟีเย็บจำลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยมีความเห็นว่าโมเดลฟีเย็บจำลองมีลักษณะใกล้เคียงกับปากช่องคลอดและฟีเย็บจริง มีประโยชน์กับการเรียนรู้และการฝึกทักษะด้วยตนเองมากกว่าฟองน้ำที่สำคัญโมเดลฟีเย็บจำลองทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองในการที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงบนท้องคลอดมากกว่าฟองน้ำ

คำสำคัญ: การสอนแบบบรรยาย การสอนสาธิต การฉีดยาชา การตัดฟีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฟีเย็บ โมเดลฟีเย็บจำลอง

Abstract

This quasi-experimental research aimed to compare the knowledge and skills between the group receiving lecture and demonstration by using Artificial Perineum Model and the group receiving lecture and demonstration by using sponge .

The subjects consisted of 96 third year nursing students at the Royal Thai Army Nursing College who have never taken maternal & newborn nursing course. The subjects were divided into 2 groups equally by simple random sampling. Forty-eight students attended the lecture and demonstration class with local anesthesia, episiotomy and

* งานวิจัยได้รับทุนพัฒนางานปี พ.ศ. 2552 จากสภาการพยาบาล

** พ.ท.หญิง, M.S.N. อาจารย์พยาบาล ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

*** พ.อ.หญิง, พย.ม. อาจารย์หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

**** พ.ท.หญิง, M.S.N. อาจารย์พยาบาล ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

periniorrhaphy by using perineum model. The other group attended the lecture and demonstration class with local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy by using sponge. Data were collected by using multiple choice question test on knowledge of local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy and using checklist on skills in local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy. In addition, we used Likert's scale questionnaires on student's opinion to perineum model and sponge used. The content-validated research instruments were done by three experts. Data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test. The results revealed that

1. There was significant difference of the mean scores of knowledge of the 2 group between before and after the intervention ($p<.001$)
2. There was no significant difference of the mean scores of knowledge and skills between 2 groups. ($p>.05$)
3. There was significant difference of the mean scores of the student's opinion to artificial perineum model and sponge used. ($p<.001$)

Furthermore, it was found that artificial perineum model was benefit for students' learning. It enhanced nursing students' self confidence to provide nursing intervention in the labor room.

Keywords: Lecture, Demonstration, Local Anesthesia, Episiotomy, Periniorrhaphy, Perineum model

Rungsinee Poonperm, Punnipa Rugkusol and Kwanraun Doundee. The Effect of using Artificial Perineum Model with Lecture and Demonstration on Knowledge and Skills of Local Infiltration, Episiotomy and Periniorrhaphy among Nursing Students of the Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 2011; 12(1): 73 - 80

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยสภาการพยาบาลกำหนดให้บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิตและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 ต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปและสามารถทำคลอดปกติและเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บได้ สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้จัดให้นักเรียนพยาบาลเรียนเกี่ยวกับการพยาบาลสูติศาสตร์ ในชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 รายวิชา เป็นทฤษฎี 6 หน่วยกิต ปฏิบัติ 6 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยกิต แต่เนื่องจากปัจจุบันจำนวนนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก แต่ละชั้นปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากชั้นปีละ 65 คน เพิ่มขึ้นเป็น 100 คน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา ในการสอนสาธิตการทำคลอดปกติ เดิมใช้ฟองน้ำในการสอนสาธิตและแจกให้นักเรียนใช้ฝึกทักษะการฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและเย็บแผลฝีเย็บ ซึ่งลักษณะของฟองน้ำไม่เหมือนกับอวัยวะสืบพันธุ์เพศหญิง บริเวณปากช่องคลอดและฝีเย็บเลย เวลาที่นักเรียนขึ้นไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงบนห้องคลอด ทำให้นักเรียนเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติ นักเรียนไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติ ประกอบกับปัจจุบันจำนวนผู้มาคลอดที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้ามีจำนวนลดลงเฉลี่ยเหลือเดือนละ 100 ราย ทำให้นักเรียนพยาบาลได้ฝึกทักษะการทำคลอดน้อยลง โดยเฉพาะการเย็บเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บกับหญิงคลอดจริงนั้นนักเรียนมีโอกาสดูฝึกทักษะน้อยมาก ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนพยาบาลได้มีทักษะครบถ้วนตามที่

สภาการพยาบาลกำหนด ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์จึงได้คิดประดิษฐ์หุ่นจำลองซึ่งประกอบด้วยหุ่นโครงร่างหญิงคลอดตั้งแต่สะดือลงมาถึงโคนขา จัดทำในท่า lithotomy ซึ่งเป็นท่าที่ใช้ในการทำคลอดทารกในโรงพยาบาลจำนวน 10 หุ่นราคาหุ่นละ 1,000 บาท และโมเดลฝีเย็บจำลอง (Vulva) ซึ่งประกอบด้วย ช่องคลอดและฝีเย็บ (perineum) จำนวน 200 ชิ้น ราคาชิ้นละ 50 บาท นำมาประกอบติดกันกับหุ่นโครงร่างหญิงคลอดทำจากยางพารา มีรูปแบบ และลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์ใกล้เคียงกับปากช่องคลอดและฝีเย็บ (perineum) ของหญิงคลอดจริง เมื่อใกล้จะคลอดทารกซึ่งยังไม่มีผู้ใดได้จัดสร้างขึ้นมาก่อน ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ได้ทดลองใช้แล้ว 1 ปี โดยภาควิชาฯ ได้จัดหุ่นโครงร่างให้นักเรียนพยาบาล 1 หุ่นต่อนักเรียนพยาบาล 10 คน ส่วนโมเดลฝีเย็บจำลองแจกให้คนละ 2 ชิ้น โดยนักเรียนพยาบาลสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนเพื่อให้เกิดความชำนาญก่อนการฝึกปฏิบัติงานกับหญิงคลอดจริง บนห้องคลอด ผลการทดลองพบว่า มีความทนทานในการใช้งาน สามารถนำมาใช้ซ้ำได้หลายครั้ง นักเรียนพยาบาลสามารถฝึกทักษะความชำนาญด้วยตนเอง ตั้งแต่การฝึกการฉีดยาชาที่ฝีเย็บ (Local Anesthesia) การตัดฝีเย็บ (Episiotomy) และการเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บ (Periniorrhaphy) ได้ดีกว่าการใช้ฟองน้ำแบบเดิม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับการใช้ฟองน้ำในการประกอบ การสอนแบบบรรยาย และสาธิตว่าแบบใดจะมีประสิทธิภาพในด้านความรู้และทักษะในเรื่องการฉีดยาชา

การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของนักเรียนพยาบาลมากกว่ากัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะ ของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ก่อนและหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิตประกอบการใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง ในเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะของ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ก่อนและหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิตประกอบการใช้ฟองน้ำในเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทักษะของนักเรียนหลังการใช้สื่อการสอนโมเดลฝีเย็บจำลองกับฟองน้ำ
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกลุ่มที่ใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับกลุ่มที่ใช้ฟองน้ำและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

การใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับการใช้ฟองน้ำ ประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิตมีผลต่อความรู้และทักษะ การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ ของนักเรียนพยาบาลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 45

หัวข้อการสอน เรื่อง การฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการซ่อมแซมฝีเย็บ

เวลาที่ใช้ ใช้เวลานอกชั้นเรียน โดยที่นักเรียนยังไม่ได้เรียนวิชาใดๆ ของภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์มาก่อน

วิธีการดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนพยาบาล ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 45 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 96 คน และใช้การสุ่มอย่างง่าย จับสลากตามเลขที่ประจำตัว แบ่งนักเรียนเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนพยาบาล จำนวน 48 คน ใช้สื่อฟองน้ำประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิต กลุ่มที่ 2 นักเรียนพยาบาล จำนวน 48 คน ใช้สื่อฝีเย็บจำลองประกอบการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โมเดลฝีเย็บจำลองที่ประดิษฐ์ขึ้นและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว 1 ปี และฟองน้ำ
2. แบบทดสอบความรู้เรื่อง การฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ (ข้อสอบปรนัย 12 ข้อ)
3. แบบประเมินทักษะ (Checklist)
 - 3.1 การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ (Local Anesthesia)
 - 3.2 การตัดฝีเย็บ (Episiotomy)
 - 3.3 การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ (Periniorrhaphy)
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลต่อการใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง (Likert's scale) จำนวน 20 ข้อ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลต่อการใช้ฟองน้ำ (Likert's scale) จำนวน 20 ข้อ
6. แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศ ต่อ ฝีเย็บจำลอง กับฟองน้ำ (Likert's scale) จำนวน 11 ข้อ

วิธีดำเนินการ

1. ทดสอบความรู้ก่อนการสอนโดยใช้แบบทดสอบ ทั้งสองกลุ่ม
2. สอนบรรยายและสาธิต เรื่องการฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและเรื่องการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บโดย ผู้วิจัยและสูติแพทย์ ฝฝ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เมื่อสอนสาธิตเสร็จแล้ว แบ่งกลุ่มย่อยอีก 5 กลุ่ม ฝึกทักษะ โดยมีอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ช่วยสอนและนิเทศประจำกลุ่ม 5 ท่าน โดยทำการสอนที่ละกลุ่มดังนี้

periniorrhaphy by using perineum model. The other group attended the lecture and demonstration class with local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy by using sponge. Data were collected by using multiple choice question test on knowledge of local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy and using checklist on skills in local anesthesia, episiotomy and periniorrhaphy. In addition, we used Likert's scale questionnaires on student's opinion to perineum model and sponge used. The content-validated research instruments were done by three experts. Data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test. The results revealed that

1. There was significant difference of the mean scores of knowledge of the 2 group between before and after the intervention ($p < .001$)
2. There was no significant difference of the mean scores of knowledge and skills between 2 groups. ($p > .05$)
3. There was significant difference of the mean scores of the student's opinion to artificial perineum model and sponge used. ($p < .001$)

Furthermore, it was found that artificial perineum model was benefit for students' learning. It enhanced nursing students' self confidence to provide nursing intervention in the labor room.

Keywords: Lecture, Demonstration, Local Anesthesia, Episiotomy, Periniorrhaphy, Perineum model

Rungsinee Poonperm, Punnipa Rugkusol and Kwanraun Doundee. The Effect of using Artificial Perineum Model with Lecture and Demonstration on Knowledge and Skills of Local Infiltration, Episiotomy and Periniorrhaphy among Nursing Students of the Royal Thai Army Nursing College. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 2011; 12(1): 73 - 80

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องด้วยสภากาชาดกำหนดให้บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิตและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 ต้องมีสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลทั่วไปและสามารถทำคลอดปกติและเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บได้ สำหรับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ได้จัดให้นักเรียนพยาบาลเรียนเกี่ยวกับการพยาบาลสูติศาสตร์ ในชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 รายวิชา เป็นทฤษฎี 6 หน่วยกิต ปฏิบัติ 6 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยกิต แต่เนื่องจากปัจจุบันจำนวนนักเรียนพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก แต่ละชั้นปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากชั้นปีละ 65 คน เพิ่มขึ้นเป็นชั้นปีละ 100 คน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา ในการสอนสาธิตการทำคลอดปกติ เดิมใช้ฟองน้ำในการสอนสาธิตและแจกให้นักเรียนใช้ฝึกทักษะการฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและฝึกเย็บแผลฝีเย็บ ซึ่งลักษณะของฟองน้ำไม่เหมือนกับอวัยวะสืบพันธุ์เพศหญิง บริเวณปากช่องคลอดและฝีเย็บเลย เวลาที่นักเรียนขึ้นไปปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงบนห้องคลอด ทำให้นักเรียนเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติ นักเรียนไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติ ประกอบกับปัจจุบันจำนวนผู้มาคลอดที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้ามีจำนวนลดลงเฉลี่ยเหลือเดือนละ 100 ราย ทำให้นักเรียนพยาบาลได้ฝึกทักษะการทำคลอดน้อยลง โดยเฉพาะการฝึกเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บกับหญิงคลอดจริงนั้นนักเรียนมีโอกาสดูฝึกทักษะน้อยมาก ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนพยาบาลได้มีทักษะครบถ้วนตามที่

สภากาชาดกำหนด ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์จึงได้คิดประดิษฐ์หุ่นจำลองซึ่งประกอบด้วยหุ่นโครงร่างหญิงคลอดตั้งแต่สะดือลงมาถึงโคนขา จัดทำในท่า lithotomy ซึ่งเป็นท่าที่ใช้ในการทำคลอดทารกในโรงพยาบาลจำนวน 10 หุ่นราคาหุ่นละ 1,000 บาท และโมเดลฝีเย็บจำลอง (Vulva) ซึ่งประกอบด้วย ช่องคลอดและฝีเย็บ (perineum) จำนวน 200 ชิ้น ราคาชิ้นละ 50 บาท นำมาประกอบติดกันกับหุ่นโครงร่างหญิงคลอดทำจากยางพารา มีรูปแบบ และลักษณะทางกายวิภาคศาสตร์ใกล้เคียงกับปากช่องคลอดและฝีเย็บ (perineum) ของหญิงคลอดจริง เมื่อใกล้จะคลอดทารกซึ่งยังไม่มีผู้ใดได้จัดสร้างขึ้นมา ก่อน ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ได้ทดลองใช้แล้ว 1 ปี โดยภาควิชา ได้จัดหุ่นโครงร่างให้นักเรียนพยาบาล 1 หุ่นต่อนักเรียนพยาบาล 10 คน ส่วนโมเดลฝีเย็บจำลองแจกให้คนละ 2 ชิ้น โดยนักเรียนพยาบาลสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนเพื่อให้เกิดความชำนาญก่อนการฝึกปฏิบัติงานกับหญิงคลอดจริง บนห้องคลอด ผลการทดลองพบว่า มีความทนทานในการใช้งาน สามารถนำมาใช้ซ้ำได้หลายครั้ง นักเรียนพยาบาลสามารถฝึกทักษะความชำนาญด้วยตนเอง ตั้งแต่การฝึกการฉีดยาชาที่ฝีเย็บ (Local Anesthesia) การตัดฝีเย็บ (Episiotomy) และการเย็บซ่อมแซมแผลฝีเย็บ (Periniorrhaphy) ได้ดีกว่าการใช้ฟองน้ำแบบเดิม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับการใช้ฟองน้ำในการประกอบ การสอนแบบบรรยาย และสาธิตว่าแบบใดจะมีประสิทธิภาพในด้านความรู้และทักษะในเรื่องการฉีดยาชา

การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของนักเรียนพยาบาลมากกว่ากัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะ ของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ก่อนและหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิตประกอบการใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง ในเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะของ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ก่อนและหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิตประกอบการใช้ฟองน้ำในเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้และทักษะของนักเรียนหลังการใช้สื่อการสอนโมเดลฝีเย็บจำลองกับฟองน้ำ
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลกลุ่มที่ใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับกลุ่มที่ใช้ฟองน้ำและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน

สมมติฐานการวิจัย

การใช้โมเดลฝีเย็บจำลองกับการใช้ฟองน้ำ ประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิตมีผลต่อความรู้และทักษะ การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ การตัดฝีเย็บ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ ของนักเรียนพยาบาลแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 45

หัวข้อการสอน เรื่อง การฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ

เวลาที่ใช้ ใช้เวลานานอกชั้นเรียน โดยที่นักเรียนยังไม่ได้เรียนวิชาใดๆ ของภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์มาก่อน

วิธีการดำเนินการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนพยาบาล ชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 45 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 96 คน และใช้การสุ่มอย่างง่าย จับสลากตามเลขที่ประจำตัว แบ่งนักเรียนเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนพยาบาล จำนวน 48 คน ใช้สื่อฟองน้ำประกอบการสอนแบบบรรยายและสาธิต กลุ่มที่ 2 นักเรียนพยาบาล จำนวน 48 คน ใช้สื่อฝีเย็บจำลองประกอบการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โมเดลฝีเย็บจำลองที่ประดิษฐ์ขึ้นและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว 1 ปี และฟองน้ำ
2. แบบทดสอบความรู้เรื่อง การฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ (ข้อสอบปรนัย 12 ข้อ)
3. แบบประเมินทักษะ (Checklist)
 - 3.1 การฉีดยาชาที่ฝีเย็บ (Local Anesthesia)
 - 3.2 การตัดฝีเย็บ (Episiotomy)
 - 3.3 การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ (Perineorrhaphy)
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลต่อการใช้อนุโมเดลฝีเย็บจำลอง (Likert's scale) จำนวน 20 ข้อ
5. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลต่อการใช้ฟองน้ำ (Likert's scale) จำนวน 20 ข้อ
6. แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศ ต่อ ฝีเย็บจำลอง กับฟองน้ำ (Likert's scale) จำนวน 11 ข้อ

วิธีดำเนินการ

1. ทดสอบความรู้ก่อนการสอนโดยใช้แบบทดสอบ ทั้งสองกลุ่ม
2. สอนบรรยายและสาธิต เรื่องการฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บโดย ผู้วิจัยและสูติแพทย์ ๗๗ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เมื่อสอนสาธิตเสร็จแล้ว แบ่งกลุ่มย่อยอีก 5 กลุ่ม ฝึกทักษะ โดยมีอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ช่วยสอนและนิเทศประจำกลุ่ม 5 ท่าน โดยทำการสอนทีละกลุ่มดังนี้

กิจกรรมการสอน		จำนวน ชม.	ผู้สอน
กลุ่มที่ 1	สอนบรรยายเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บและการตัดฝีเย็บ	2	ผู้วิจัย
	สอนสาธิตเรื่องการฉีดยาชาและ การตัดฝีเย็บ โดยใช้ฟองน้ำ	1	ผู้วิจัย
	ฝึกทักษะการฉีดยาและการตัดฝีเย็บ โดยใช้ฟองน้ำ โดยแบ่งกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม	2	อจ.นิเทศ 5 ท่าน
กลุ่มที่ 2	สอนบรรยายเรื่อง การฉีดยาชาที่ฝีเย็บและการตัดฝีเย็บ	2	ผู้วิจัย
	สอนสาธิตเรื่องการฉีดยาชาและ การตัดฝีเย็บโดยใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง	1	ผู้วิจัย
	ฝึกทักษะการฉีดยาและการตัดฝีเย็บโดยใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง โดยแบ่งกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม	2	อจ.นิเทศ 5 ท่าน
กลุ่มที่ 1 + 2	สอนบรรยาย เรื่อง การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ	1	สูติแพทย์
กลุ่มที่ 1	สาธิตการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้ฟองน้ำ	1	ผู้วิจัย
	ฝึกทักษะการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้ฟองน้ำ โดยแบ่งกลุ่มย่อย 5 ท่าน	2	อจ.นิเทศ 5 ท่าน
กลุ่มที่ 2	สาธิตการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง	1	ผู้วิจัย
	ฝึกทักษะการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้โมเดลฝีเย็บจำลอง โดยแบ่งกลุ่มย่อย 5 ท่าน	2	อจ.นิเทศ 5 ท่าน

หมายเหตุ ในการสอนสาธิตและฝึกทักษะจะมีหุ่นโครงร่างหญิงคลอดประกอบการสอนสาธิต กลุ่มละ 5 ตัว (รูปที่ 1 และ 2)

3. แจกอุปกรณ์ให้ไปฝึกด้วยตนเอง 4 สัปดาห์ โดยนักเรียนต้องฝึกฝนด้วยตนเองอย่างน้อย 2 วัน/สัปดาห์

- กลุ่มที่ 1 แจกหุ่นโครงร่าง 5 ตัว และฟองน้ำให้คนละ 1 อัน ฝึกฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บกับฟองน้ำ

- กลุ่มที่ 2 แจกหุ่นโครงร่าง 5 ตัว ฝีเย็บจำลองให้คนละ 1 ชิ้น ฝึกฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บกับโมเดลฝีเย็บจำลอง

ห้ามไม่ให้ฝึกพร้อมกัน โดยจัดห้องให้ 2 ห้อง แยกกัน และห้ามยืมอุปกรณ์กัน

4. สอบสาธิตย้อนกลับ 3 ทักษะได้แก่ การฉีดยา การตัดฝีเย็บ และการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้แบบประเมินทักษะ กับอาจารย์นิเทศ 5 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์

5. ทดสอบความรู้หลังการสอบสาธิตย้อนกลับโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม ทั้งสองกลุ่ม

6. แจกแบบสอบถามความคิดเห็นของ นักเรียน ทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ใช้โมเดล ฝีเย็บจำลองกับใช้ฟองน้ำ หลังจากสอบ Post test แล้ว

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้เรื่อง การฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ ของกลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำและกลุ่มที่สอนโดยใช้ฝีเย็บจำลองก่อนและหลังการสอนแบบบรรยายและสาธิต

กลุ่ม	คะแนนความรู้ก่อนการสอน			คะแนนความรู้หลังการสอน		t
	n	mean	S.D	mean	S.D	
กลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำ	48	6.25	1.44	10.08	1.03	-15.03***
กลุ่มที่สอนโดยใช้ฝีเย็บจำลอง	48	6.15	1.47	9.69	1.21	-12.14***

*** $p < .001$

2. เปรียบเทียบความรู้เรื่องการฉีดยาชา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของกลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำประกอบการสอนกับกลุ่มที่ใช้ฝีเย็บจำลอง พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($p = .087$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้เรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของกลุ่มที่สอนโดยใช้ ฟองน้ำกับกลุ่มที่ใช้ฝีเย็บจำลอง (n=96)

กลุ่ม	คะแนนความรู้ก่อนการสอน				คะแนนความรู้หลังการสอน			
	mean	S.D	t	p	mean	S.D	t	p
กลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำ	6.25	1.44	1.35	.727	10.08	1.03	1.73	.087
กลุ่มที่สอนโดยใช้ฝีเย็บจำลอง	6.15	1.47			9.69	1.21		

3. เปรียบเทียบคะแนนทักษะเรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($p = .172$) คะแนนเฉลี่ยของทักษะเรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บของนักเรียนพยาบาลกลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำประกอบการสอนและกลุ่มที่สอนโดยใช้ฝีเย็บจำลองประกอบการสอน พบว่า มีคะแนนทักษะใกล้เคียงกัน ($x = 28.52$, $S.D = 1.09$ และ $x = 28.81$, $S.D = 0.98$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซม

ทักษะ	คะแนนทักษะกลุ่มที่ฝึกกับฟองน้ำ (n=48)		คะแนนทักษะกลุ่มที่ฝึกกับโมเดลฝีเย็บ จำลอง (n=48)		t	p
	Mean	SD	Mean	SD		
การฉีดยา (คะแนนเต็ม 9)	8.40	0.49	8.56	0.50		
การตัดฝีเย็บ (คะแนนเต็ม 6)	5.92	0.28	5.96	0.20		
การซ่อมแซมฝีเย็บ (คะแนนเต็ม 15)	14.21	0.74	14.29	0.65		
รวม (คะแนนเต็ม 30)	28.52	1.09	28.81	0.98	-1.376	.172

4. ความคิดเห็นด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างหลังการสอบวัดความรู้และทักษะการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ พบว่า กลุ่มที่ฝึกกับฝีเย็บจำลองมีความคิดเห็นที่สามารถฉีดยา ตัดฝีเย็บ และเย็บซ่อมแซมฝีเย็บได้ง่ายกว่า และเกิดความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะในเรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บมากกว่า นอกจากนี้ยังเกิดความมั่นใจในตนเองมากกว่ากลุ่มที่ฝึกกับฟองน้ำ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง (n=96)

ความคิดเห็นรายด้าน	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น (คะแนนเต็ม 5)	
	กลุ่มฟองน้ำ	กลุ่มฝีเย็บ
ด้านที่ 1 ความคิดเห็นด้านลักษณะของฟองน้ำ/ฝีเย็บจำลอง	3.64	4.34
ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพด้านความรู้ และทักษะ	3.58	4.40
ด้านที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเรียนรู้ด้วยเอง	3.77	4.59
ด้านที่ 4 ความมั่นใจในการปฏิบัติกับหญิงคลอดในสถานการณ์จริง	3.45	4.06

5. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ฝึกด้วยฟองน้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ฝึกด้วยฝีเย็บจำลองพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 พบว่า กลุ่มที่ฝึกด้วยฟองน้ำมีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนกลุ่มที่ฝึกโดยใช้โมเดลฝีเย็บจำลองมีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อสื่อการสอน ฟองน้ำ/ฝ้าย จำลองหลังการสอบวัดความรู้และทักษะการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ (n=96)

ความคิดเห็นรายด้าน	กลุ่มที่สอนโดยใช้ฟองน้ำ			กลุ่มที่สอนโดยใช้ฝ้ายจำลอง			t
	x	S.D	ระดับ	x	S.D	ระดับ	
1. ลักษณะของฟองน้ำ/ฝ้ายจำลอง	3.64	0.41	มาก	4.43	0.23	มากที่สุด	
2. ประสิทธิภาพด้านความรู้ และ ทักษะ	3.58	0.41	มาก	4.40	0.18	มากที่สุด	
3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.77	0.16	มาก	4.59	0.12	มากที่สุด	
4. ความมั่นใจในการไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง	3.45	0.06	มาก	4.06	0.06	มากที่สุด	
ความคิดเห็นโดยรวม	3.69	0.50	มาก	4.35	0.15	มากที่สุด	-8.34***

***P<.001

6. ความคิดเห็นของอาจารย์ต่อฟองน้ำและฝ้ายจำลองในการสอบสาธิตย้อนกลับ การฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ พบว่า อาจารย์ทุกคนเห็นว่าฝ้ายจำลองมีประโยชน์กับนักเรียน เป็นสื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนพยาบาลเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากกว่าฟองน้ำ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของอาจารย์ต่อฟองน้ำและฝ้ายจำลองในการสอบสาธิตย้อนกลับ

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น (คะแนนเต็ม 5)	
	ฟองน้ำ	ฝ้ายจำลอง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับ สื่อการสอน ฟองน้ำ/ฝ้ายจำลอง	3.07	4.07
ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของสื่อการสอน ฟองน้ำ/ฝ้ายจำลองกับ ความรู้และทักษะของนักเรียนพยาบาล	3.31	4.31

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การสอนแบบบรรยายและสาธิตโดยใช้ฟองน้ำประกอบการสอนกับการใช้ฝ้ายจำลองประกอบ การสอนมีผลต่อความรู้และทักษะเรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ ของนักเรียนพยาบาลทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ($p > .05$) แต่พบว่าคะแนนความรู้หลังการสอนของนักเรียนพยาบาลทั้งสองกลุ่มเพิ่มขึ้นจากก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และยังพบว่าคะแนนการสอบสาธิตย้อนกลับทั้งสามทักษะของนักเรียนพยาบาลทั้งสองกลุ่มก็ไม่แตกต่างกัน คะแนนอยู่ในระดับดีมากทั้งสองกลุ่มแสดงว่า เนื้อหา เทคนิคการสอนของอาจารย์ มีความสำคัญต่อผลของความรู้และทักษะของนักเรียน แม้ว่าจะใช้ สื่อการสอนที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับกุลยา ดันดิผลาชีวะ8 ที่กล่าวว่า ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุกด้านด้วยกระบวนการสอนของครูครูจึงมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน นอกจากนี้เนื้อหาและขั้นตอนของการสอนเรื่อง การฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บไม่ยากไม่ซับซ้อน ทำให้นักเรียนสามารถจดจำทำความเข้าใจเนื้อหา ขั้นตอนต่างๆ ได้ไม่ยาก นอกจากนี้ยังมีอาจารย์ช่วยสอนสาธิตประจำกลุ่ม ทำให้สามารถดูแลสอนนักเรียนได้ทั่วถึง สามารถสอนเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้องก่อนที่นักเรียนจะไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอีกหลายครั้ง ทำให้เกิดความรู้และทักษะที่

เพิ่มมากขึ้นทั้งสองกลุ่มหลังการสอน ซึ่งสอดคล้องกับบทความของจินตวิพร เป้นแก้ว9 ที่กล่าวว่า การจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเองและได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะและสติปัญญา นอกจากนี้อาจมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันบ้าง

สำหรับความคิดเห็นของนักเรียนพยาบาลที่ฝึกด้วยฟองน้ำกับกลุ่มที่ฝึกด้วยโมเดลฝ้ายจำลองพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($x = 3.69, x = 4.35$) โดยพบว่ากลุ่มที่ฝึกกับโมเดลฝ้ายจำลองมีความคิดเห็นที่สามารถฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บได้ง่ายกว่าและเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในเรื่องการฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บแผลฝีเย็บมากกว่า นอกจากนี้การฝึกกับโมเดลฝ้ายจำลอง ยังทำให้เกิดความมั่นใจในการฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บและเกิดความมั่นใจในตนเองมากกว่ากลุ่มที่ฝึกกับฟองน้ำ (ตารางที่ 4)

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะฟองน้ำหรือโมเดลฝ้ายจำลอง ประสิทธิภาพด้านความรู้และทักษะ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ ความมั่นใจในการไปปฏิบัติในสถานการณ์จริง พบว่า กลุ่มที่ฝึกด้วยฟองน้ำมีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ส่วนกลุ่มที่ฝึกโดยใช้โมเดลฝ้ายจำลองมีความคิดเห็นโดย

รวมทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (ตารางที่ 5)

นอกจากนี้ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ด้านลักษณะว่า ฟองน้ำไม่แสดงถึงลักษณะกายวิภาคศาสตร์ของช่องคลอดและฝีเย็บทำให้ไม่สามารถจินตนาการถึงฝีเย็บ (perineum) และแผลฝีเย็บ (episiotomy) จริงๆ ได้ ฟองน้ำมีรูปร่างไม่เหมือนอวัยวะจริง รูปร่างของฟองน้ำยากที่จะจินตนาการเป็นฝีเย็บ ด้านประสิทธิภาพ ฟองน้ำช่วยในการฝึกระดับหนึ่งแต่ไม่ถึงกับดีมาก เย็บแผลได้ง่าย สามารถทำให้ เข้าใจขั้นตอนและการเย็บที่ถูกวิธีได้ จินตนาการ ตำแหน่งการฉีดยา การตัด หรือเย็บไม่ค่อยได้ มองแผลด้านในด้าน นอกไม่ถูก ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฟองน้ำหาได้ง่าย ราคาถูก สามารถฝึกฉีดยาและเย็บแผลได้แต่ไม่ค่อยสะดวก การฝึกกับ ฟองน้ำไม่ทำให้เข้าใจกายวิภาค (anatomy) บริเวณช่องคลอดและฝีเย็บ สำหรับด้านความมั่นใจในการขึ้นไปปฏิบัติจริงบนห้องคลอด นักเรียนบอกว่า ฟองน้ำกับฝีเย็บจริงต่างกันมากทำให้รู้สึกไม่ค่อย มั่นใจ มีความมั่นใจเพียงเล็กน้อยในการปฏิบัติกับสถานการณ์จริง เนื่องจากของจริงกับฟองน้ำไม่เหมือนกัน มีความมั่นใจขึ้นเพราะฝึก หลายครั้งแต่ก็อย่างไรก็ไม่เหมือนของจริง ความมั่นใจในการตัดฝีเย็บมีน้อยเพราะไม่สามารถฝึกการตัดฝีเย็บเหมือนของจริงได้ การลงน้ำหนักในการเย็บไม่สามารถจินตนาการได้ถ้าต้องทำกับฝีเย็บจริงเพราะรูปแบบของฟองน้ำแตกต่างจากกายวิภาค (anatomy) ของช่องคลอดและฝีเย็บ

สำหรับความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนพยาบาลที่ฝึกกับ โมเดลฝีเย็บจำลองในด้านลักษณะของ ฝีเย็บจำลอง นักเรียนบอกว่า ฝึกกับโมเดลนี้เหมือนได้ฝึกกับของจริง ลักษณะใกล้เคียงกับ ฝีเย็บจริง ทำให้เข้าใจกายวิภาค (anatomy) ได้มากขึ้น ทำให้เห็นภาพได้ง่ายเพราะมีลักษณะคล้ายของจริง โมเดลมีความยืดหยุ่น สามารถใช้ฝึกได้นาน ทำให้น่าสนใจในการฝึกฝน ด้าน ประสิทธิภาพ บอกว่า ทำให้มีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับตำแหน่ง การฉีดยา ตัดฝีเย็บและซ่อมแซมฝีเย็บ ทำให้จำเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่องนี้ได้มากขึ้น การเรียน การฝึกด้วยโมเดลฝีเย็บจำลองนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้จริงและเข้าใจทักษะการปฏิบัติ ทำให้ทราบวิธีการ ทำได้อย่างถูกต้อง เข้าใจขั้นตอนมากขึ้น เกิดทักษะมากขึ้น ทราบ วิธีการวางมือ ลักษณะท่าทางทำให้มีความรู้และทักษะมากขึ้นก่อน ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ทำให้เห็นภาพและจินตนาการและจำขั้นตอน ต่างๆ ได้เห็นภาพ 3 มิติ ทำให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ทำให้เกิด การจำลำดับขั้นตอนได้จริง เนื่องจากได้จำลองภาพที่คล้ายของจริง ให้ได้ปฏิบัติ ทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ความยืดหยุ่นของโมเดล ทำให้การฝึกซ้อมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นช่วยให้เข้าใจเทคนิคมากขึ้น สามารถนำไปใช้ได้จริง ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความสะดวก ในการฝึก สามารถฝึกที่ทอพักได้ แต่ต้องฝึกกับหุ่น ด้านความ มั่นใจนักเรียนบอกว่า มีความมั่นใจในการฉีดยา การตัดฝีเย็บและ การเย็บ มากขึ้นเนื่องจากสื่อการสอนคล้ายกับของจริงทำให้เกิด

ทักษะและเกิดเทคนิคของตนเอง ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น เกิด ความมั่นใจในการปฏิบัติมากขึ้นเพราะโมเดลมีลักษณะคล้ายของ จริงโมเดลคล้ายกับที่เราจะต้องไปทำจริง คิดว่าจะปฏิบัติจริงได้เมื่อ ขึ้นห้องคลอด

สรุปว่านักเรียนมี ความคิดเห็นต่อโมเดลฝีเย็บจำลองดีกว่า ฟองน้ำมาก อาจเป็นเพราะว่าการสอนสาธิตจำเป็นต้องสอนให้ นักเรียนเห็นภาพชัดเจน ถ้ามีสื่อการสอนที่มีลักษณะรูปร่างใกล้เคียงกับของจริงมาก จะทำให้นักเรียนมองเห็นภาพ จดจำขั้นตอน และการฝึกปฏิบัติกับสิ่งที่คล้ายกับของจริงจะช่วยทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้และเกิดทักษะได้ง่าย โดยไม่ต้องใช้จินตนาการ ทำให้เกิด ความมั่นใจในการไปปฏิบัติกับสถานการณ์จริงบนห้องคลอดเพราะ คิดว่าจะทำคล้ายๆ กับที่ฝึกมา

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ต่อฟองน้ำและฝีเย็บจำลอง ในการสอนสาธิตย้อนกลับทักษะ การฉีดยา การตัดฝีเย็บและ การเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าฝีเย็บจำลอง มีประโยชน์ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ากับการเรียนการสอน ช่วยให้นักเรียนพยาบาลเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดทักษะในการฉีดยา ตัดฝีเย็บและเย็บซ่อมแซมฝีเย็บและช่วยนักเรียนให้เกิดความมั่นใจ ในตนเองมากกว่าฟองน้ำ (ตารางที่ 6)

สรุปได้ว่าการเรียนการสอนแบบบรรยายและสาธิตเรื่องการ ฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ โดยใช้สื่อการ สอนที่แตกต่างกันคือ ฟองน้ำและโมเดลฝีเย็บจำลอง ไม่ทำให้ผล ของความรู้และทักษะของนักเรียนต่างกัน แต่พบว่านักเรียนมีความ คิดเห็นต่อฟองน้ำและโมเดลฝีเย็บจำลองต่างกันอย่งมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความเห็นว่าโมเดลฝีเย็บจำลองมี ลักษณะใกล้เคียงกับฝีเย็บจริง มีประโยชน์กับการเรียนรู้ และการ ฝึกทักษะด้วยตนเองมากกว่าฟองน้ำ ที่สำคัญโมเดลฝีเย็บจำลอง ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองในการขึ้นฝึกปฏิบัติใน สถานการณ์จริงบนห้องคลอดมากกว่าฟองน้ำ ดังนั้นโมเดลฝีเย็บ จำลองน่าจะเป็นสื่อการเรียนการสอนอันใหม่ที่ดีเพิ่มขึ้น ในเรื่องการ ฉีดยา การตัดฝีเย็บและการเย็บซ่อมแซมฝีเย็บ นอกจากการใช้ ฟองน้ำแบบเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื้อหาและเทคนิควิธีการสอนของอาจารย์มีความสำคัญ ต่อการเรียนรู้และทักษะของนักเรียนพยาบาลแม้ว่าสื่อการสอนจะ ใกล้เคียงกับของจริงหรือไม่ใกล้เคียงกับของจริงก็ตาม ดังนั้น อาจารย์พยาบาลควรมีการเตรียมการสอนที่ดี มีพัฒนาเทคนิคการ สอนให้หลากหลาย จะทำให้การสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพที่ดี

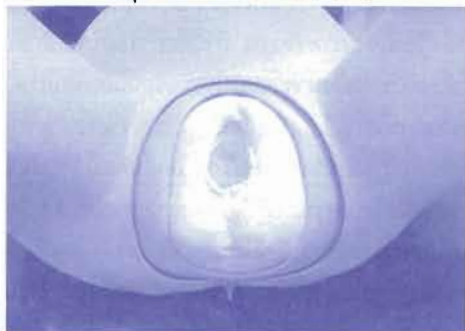
2. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในการเรียนการ

สอนภาคปฏิบัติให้มีลักษณะใกล้เคียงของจริงให้มากที่สุด เพื่อให้ นักเรียนสนใจ เกิดการเรียนรู้ที่ดี สามารถฝึกทักษะด้วยตนเองได้ เพื่อให้เกิดความมั่นใจในตนเองก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานจริงบนหอผู้ป่วย

3. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณและเวลาในการคิดค้นนวัตกรรมสำหรับการเรียนการสอน

รูปการฝึกหัดโครงสร้างกับโมเดลพีเย็บจำลอง

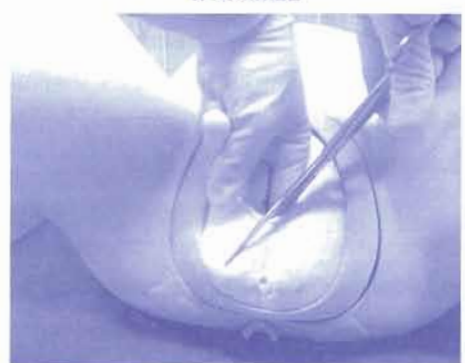
หุ่นโครงร่าง/กับมีเย็บจำลอง

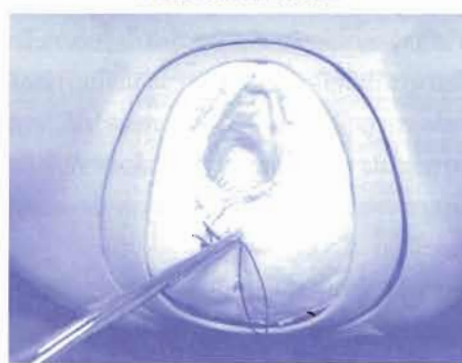
การฉีกเย็บ

การตัดเย็บ

การเย็บซ่อมแซมเย็บ

เอกสารอ้างอิง

1. ขวัญเรือน ด่วนดี และคณะ. การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนา การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำคลอดของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. วารสารพยาบาลกองทัพบก. 2550; 8 (2): 75-88.
2. คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกฤษฎีกา, 2542.
3. คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. สำนักงาน. การวิจัยและพัฒนาหุ่นจำลองยางพาราเพื่อเป็นสื่อการสอน. กรุงเทพมหานคร: สภาวิจัยแห่งชาติ. 2552.
4. เจือจันทน์ วัฒนกิจเจริญ. การประดิษฐ์หุ่นแขนเพื่อเจาะเลือดและให้สารน้ำสำหรับนักศึกษาพยาบาล. วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541; 10 (1-3): 26-29.
5. นภาพรณี กวางทอง. หุ่นจำลอง นภาพรณีโมเดล เพื่อการเรียนรู้ เรื่องการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัด Ventriculostomy. เอกสารงานประกวดนวัตกรรมพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 20 มิถุนายน 2551.
6. ปาริชาติ ไชยกุลกร-ภูษ และยุติ ภาณุ. สถิติสำหรับงานวิจัยทางการแพทย์และการใช้โปรแกรม SPSS for Windows. กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทอง จำกัด. 2549.
7. สุนทร วงษ์ศิริ. การผ่าตัดหุ่นจำลอง เสมือนจริงในผู้ป่วยกระดูกเชิงกรานด้วยหุ่นจำลอง เพื่อใช้ในการขั้นตอน การผ่าตัด. 2551. http://www.isranews.org/cm/index.php_3973&Itemid86 สืบค้นเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552.
8. กุลยา ตันติผลาชีวะ. การจัดการสอนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้. วารสารการศึกษาพยาบาล. 2544; 12(3):78-89.
9. จินตวิทย์ เป็นแก้ว. บทบาทของครู หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีและการประเมินผลที่ช่วยเสริมพลังกระตุ้นให้ผู้เรียนมีลักษณะของ Active Learning. วารสารการศึกษาพยาบาล. 2545 ; 13 (1): 72-74.